

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116213170
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3116213170.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcu B., proti žalovanej O., o zaplatenie 542,92 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 08. apríla 2019 č. k. 12Csp/9/2016-174 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 86,82 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok III.). Rozhodnutie zdôvodnil tým, že dňa 27.04.2012 uzavrel žalobca so žalovanou zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej jej zriadil a viedol bežný účet. Zmluvou o povolenom prečerpaní zo dňa 05.09.2012 bola medzi žalobcom a žalovanou dohodnutá výška povoleného prečerpania účtu 390,- eur s variabilnou úrokovou sadzbou 16,90 % ročne. Žalobca uviedol, že žalovaná opakovane porušovala zmluvu tým, že prekračovala limit povoleného prečerpania, v dôsledku čoho jej žalobca podľa čl. 8.9 všeobecných obchodných podmienok znížil limit na 0,- eur. Zrušením povoleného prečerpania a neuhradením dlžnej sumy v stanovenej lehote sa žalovaná dostala do nepovoleného debetu vo výške debetného zostatku na účte. Žalovaná suma 542,92 eur predstavuje rozdiel medzi všetkými debetnými obratmi vrátane poplatkov i úrokov a všetkými kreditnými obratmi na účte žalovanej ku dňu 01.04.2014.

1.2 Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 52 ods. 1 až ods. 4, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 708 ods. 1, § 710, § 497, § 503 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 4, ods. 5, § 9 ods. 2 písm. a), b), d), f), g), i), w), § 9 ods. 6, ods. 7, § 10 ods. 1 až ods. 3, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Súd prvej inštancie považoval za nesporné, že žalobcom predložená zmluva o zriadení bežného účtu a zmluva o povolenom prečerpaní je spotrebiteľskou zmluvou vzhľadom na charakter strán sporu. Preto sa na ne vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa i zákona č. 129/2010 Z. z. ako lex specialis v prospech spotrebiteľa. Žalobca preukázal uzavretie zmluvy o povolenom prečerpaní iba do výšky úverového limitu 390,- eur s úrokovou sadzbou 16,90 % ročne, avšak bez splnenia zákonných náležitostí podľa § 10 ods. 1 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z., teda bez uvedenia výšky poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom. Právnym následkom porušenia tohto ustanovenia je podľa § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona skutočnosť, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca predložil súdu tabuľku výberov a vkladov peňažných prostriedkov žalovanou a súd z nich zistil,

že žalovaná vybrala spolu 4.961,01 eur a vložila spolu sumu 4.874,19 eur, pričom rozdiel týchto súm je 86,82 eur. Súd preto priznal žalobcovi len túto sumu a vo zvyšnej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú.

1.3 K požadovanému úroku 28 % ročne súd prvej inštancie uviedol, že právna úprava konečnej splatnosti riadnych úrokov bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia. Tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdal nemohol. Vychádzajúc z právnej úpravy ochrany spotrebiteľa platnej v čase uzavretia zmluvy, na základe § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka bolo potrebné na spotrebiteľskú zmluvu aplikovať § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže táto úprava bola pre spotrebiteľa výhodnejšia. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti úroku z istiny po zosplatnení úveru. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Pomerne úspešnejšia bola v konaní žalovaná, avšak súd jej nepriznal náhradu trov konania, pretože žiadnu nežiadala a žiadne trovy jej nevznikli.

2. Proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie žalobca, a to v rozsahu zamietnutej časti a trov konania, z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) a v § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a zaviazže žalovanú uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Poukázal na ustanovenie § 31 ods. 2 zákona o platobných službách, podľa ktorého poskytovateľ platobných služieb poskytuje platobné služby používateľovi platobných služieb na základe zmluvy o poskytnutí jednorazovej platobnej služby alebo rámcovej zmluvy, a na ustanovenie § 31 ods. 5 písm. d) citovaného zákona, podľa ktorého rámcová zmluva obsahuje o. i. informácie o poplatkoch a úrokoch. Teda zákon o platobných službách výslovne nestanovuje, že poplatky za poskytovanie platobných služieb musia byť individuálne dojednané. Zároveň ani zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nestanovuje, že všetky náležitosti zmluvy musia byť uvedené v jednom dokumente. Tento výklad potvrdil aj rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 vo veci C-42/15 (Home Credit vs. Biróová), ktorý ustálil, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči. To nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice, musí byť podpísaná zmluvnými stranami a že táto požiadavka podpísania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 smernice. Podľa žalobcu to znamená, že zákonom možno stanoviť, že aj všeobecné obchodné podmienky alebo sadzobník, ak obsahujú niektoré z povinných náležitostí zmluvy, majú byť podpísané. Táto povinnosť by však mala byť ustanovená v zákone o spotrebiteľských úveroch a nepostačuje, že tak ustáli súd vo svojom rozhodnutí. Žalobca poukázal aj na čl. IV. ods. 2 zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 27.04.2012, v zmysle ktorého je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa Sadzobníka poplatkov banky na ťarchu účtu zriadeného na základe zmluvy. V zmysle čl. IV. ods. 4, ods. 5 zmluvy majiteľ účtu vyhlasuje, že pred podpisom zmluvy sa oboznámil s obchodnými podmienkami, s poplatkami súvisiacimi s príslušnou zmluvou a so sadzobníkom. Klient preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou potvrdil svojim podpisom na zmluve. Na základe uvedeného podľa žalobcu nebol daný dôvod na nepriznanie úrokov a poplatkov. K nároku na úrok 28 % ročne žalobca uviedol, že sadzba úroku 28 % ročne vyplýva z bodu 3.12 všeobecných obchodných podmienok v spojení s Výveskou úrokových sadzieb, časť „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch v § 18 ods. 1. Žalobca zdôraznil, že uplatnený úrok 28 % ročne nie je úrokom z úveru, ani nejde o úrokovú sadzbu poskytnutého povoleného prečerpania, ale o úrok z titulu prekročenia, ktoré upravuje zákon o spotrebiteľských úveroch v § 2 písm. f) a § 18. Preto argumentácia súdu ohľadne (ne)existencie nároku na úrok po zosplatnení sa na daný prípad nedá aplikovať. Samotný zákon počíta s možnosťou, že zostatok na účte vzniknutý titulom prekročenia bude úročený. Zmluva o účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaje uvedené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Naopak podľa § 18 ods. 1 citovaného zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Žalobca zverejňuje výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke. Žalobca tiež odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, č. k. 23Co/130/2017-72, rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5Co/190/2018 a sp. zn. 5Co/241/2018, rozhodnutie Krajského súdu

v Nitre, sp. zn. 5Co/140/2018, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 41Co/39/2018 a sp. zn. 43Co/4/2018.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. V časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 86,82 eur, nebol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním a odvolací súd sa ho nedotýkal.

5. Úrok za nepovolené prečerpanie vo výške 28 % p. a. nebol medzi žalobcom a žalovanou dojednaný v zmluve. Ako vyplýva zo samotného odvolania žalobcu, tento úrok bol uvedený iba vo „Výveske úrokových sadzieb“ na web stránke žalobcu. Žalobca spolu so žalobou predložil vytlačenú verziu tohto dokumentu, označenú nadpisom „Úrokové sadzby produktov“. Z toho vyplýva, že nejde ani o všeobecné obchodné podmienky, ani o sadzobník poplatkov, ale o samostatnú listinu a nie je zrejmé, či bola súčasťou resp. prílohou všeobecných zmluvných podmienok alebo sadzobníka poplatkov. V zmluve medzi žalobcom a žalovanou o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb z 27.04.2012 sa uvádza, že majiteľ účtu (žalovaná) „sa oboznámil s obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou zmluvy“ (čl. IV. bod 4 zmluvy), ako aj s poplatkami súvisiacimi s príslušnou zmluvou a so sadzobníkom“ (čl. IV. bod 2 zmluvy). V zmluve o povolenom prečerpaní z 05.09.2012, ktorú žalobca predložil na výzvu súdu prvej inštancie, sa takisto uvádza, že klient „pred uzavretím zmluvy sa oboznámil s jej súčasťami, a to so znením VOP a Sadzobníka poplatkov“, okrem toho sa tam uvádza len úroková sadzba za povolené prečerpanie 16,9 %, nie úroková sadzba za nepovolené prečerpanie. V bode 3.12 všeobecných obchodných podmienok (na ktorý odkázal žalobca v odvolaní) sa síce uvádza, že po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“, ani z tohto bodu však nie je zrejmé, kde môže klient (spotrebiteľ) nájsť informáciu o výške úroku pri nepovolenom prečerpaní účtu. Nie je teda zrejmé, akým spôsobom mala byť žalovaná oboznámená s výškou úroku za nepovolené prečerpanie. Ani v prípade, ak by bolo možné akceptovať odkaz v zmluve na všeobecné obchodné podmienky, na sadzobník poplatkov alebo na iné listiny (hoci neboli spotrebiteľom podpísané), takáto forma inkorporácie by v tomto prípade nebola účinná, keďže v zmluve (zmluvách) nie je dostatočne určitým spôsobom vymedzený odkaz na listinu obsahujúcu úrokovú sadzbu pri nepovolenom prečerpaní 28 % p. a.

6. Okrem toho rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia c/ a Klára Bíróová z 09.11.2016 nemožno interpretovať tak, že dodávateľ má právo uzavrieť zmluvu so spotrebiteľom tak, že v nej neuvedie podstatné práva a povinnosti strán a odkáže na všeobecné obchodné podmienky, ktoré majú 39 strán. Súdny dvor v uvedenom rozsudku síce konštatoval, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale súčasne uviedol, že všetky podstatné náležitosti zmluvy (uvedené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES) musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči. Vývesku na web stránke banky pritom nemožno považovať za trvalý nosič a žalobca nepreukázal (a ani netvrdil), že úrokovú sadzbu pri nepovolenom prečerpaní oznámil žalovanej na trvalom nosiči. Navýšenie úrokovej sadzby zo 16,9 % pri povolenom prečerpaní na 28 % pri nepovolenom prečerpaní má v skutočnosti povahu zmluvnej pokuty, ktorá nebola riadne zmluvne dojednaná.

7. Pokiaľ ide o úrok vo výške 16,9 % p. a., ktorý žalobca uplatňoval vo vzťahu k povolenému prečerpaniu, odvolací súd uvádza, že podľa výpisov z účtu predložených žalobcom mala žalovaná povolený limit prečerpania 500,- eur, nie 390,- eur, ako sa uvádza v zmluve o povolenom prečerpaní z 05.09.2012, pričom nie je zrejmé, kedy a akým spôsobom bolo dohodnuté zvýšenie limitu prečerpania. Z výpisov z účtu však vyplýva tiež to, že v čase, keď mala žalovaná povolený limit prečerpania 500,- eur, zostatok na jej účte nikdy nepresiahol túto sumu (t. j. -500,- eur). Tak tomu bolo aj ku dňu 31.03.2014, keď zostatok bol -492,94,- eur. Na výpise z účtu za apríl 2014 je napriek tomu uvedené, že výška limitu povoleného prečerpania platná od 01.04.2014 je 0,- eur. Nie je teda zrejmé, z akého dôvodu žalobca zrušil žalovanej povolené prečerpanie, keď žalovaná nepresiahla výšku dovtedy povoleného limitu prečerpania 500,- eur. V bode 8.9 všeobecných obchodných podmienok je síce uvedené, že klient musí vrátiť banke všetky peňažné prostriedky poskytnuté formou povoleného prečerpania na požiadanie (čo je možné interpretovať aj tak, že ide o oprávnenie banky kedykoľvek zrušiť povolenie prečerpania, a to

aj bez uvedenia dôvodu), avšak takéto zásadné oprávnenie banky (požadovať okamžité vrátenie úveru poskytnutého formou povoleného prečerpania aj v prípade, ak spotrebiteľ neporuší zmluvné podmienky) a z toho vyplývajúca povinnosť spotrebiteľa okamžite splatiť prečerpané prostriedky nemôžu byť „skryté“ len vo všeobecných obchodných podmienkach.

8. Ak dodávateľ neuvedie v zmluve o spotrebiteľskom úvere takú podstatnú okolnosť, že je oprávnený kedykoľvek požadovať vrátenie úveru aj v prípade, ak spotrebiteľ neporuší zmluvné podmienky (a uvedie to len vo všeobecných obchodných podmienkach), je možné to považovať za nekalú obchodnú praktiku (zakrývanie podstatných povinností spotrebiteľa resp. práv dodávateľa) a tiež za porušenie ustanovenia § 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. Súd prvej inštancie teda správne právne posúdil vec, keď považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, aplikujúc § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. (s odkazom na § 10 ods. 1 citovaného zákona), pričom dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého formou povoleného prečerpania (a následne aj bezúročnosti a bezpoplatkovosti nepovoleného prečerpania) možno vidieť nielen v porušení povinnosti uviesť v zmluve výšku poplatkov (§ 10 ods. 1 písm. c/ citovaného zákona), ale aj v porušení povinnosti uviesť v zmluve povinnosť spotrebiteľa kedykoľvek zaplatiť takýto úver na žiadosť veriteľa v plnej výške (§ 10 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona).

9. Okrem toho, z výpisov z účtu, ktoré predložil žalobca, vyplýva, že do „istiny“ vo výške 542,92 eur (z ktorej uplatňoval úrok vo výške 28 % p. a.), žalobca zahrnul nielen platby a výbery žalovanej, ale - a najmä - úroky a poplatky (napr. poplatky za upomienky a za výzvy, ktorých výška nebola zmluvne dohodnutá, teda ich nemožno priznať). Z úrokov ani z poplatkov banke nepatria žiadne úroky (iba úrok z omeškania, ten však žalobca nepožadoval).

10. Pokiaľ žalobca v odvolaní odkázal na rozhodnutia niektorých odvolacích súdov (resp. niektorých senátov odvolacích súdov), konajúci odvolací súd uvádza, že mu je známe, že rozhodovacia prax odvolacích súdov v týchto otázkach nie je jednotná. Na podporu svojho právneho názoru však môže uviesť okrem vlastnej rozhodovacej činnosti (napr. rozsudky sp. zn. 19Co/9/2018, sp. zn. 19Co/200/2018, sp. zn. 5Co/147/2018, 17Co/229/2017) aj rozhodnutia iných súdov (napr. Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/171/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 41Co/101/2019, sp.zn. 12Co/124/2019, sp.zn. 11Co/117/2019).

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil.

12. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania, súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že žalobca bol vo veci samej neúspešný (na tom nič nezmenilo ani odvolacie konanie) a správne tiež aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd priznáva stranám náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci, teda správne žalobcovi ako neúspešnej strane náhradu trov konania nemohol priznať. Keďže žalovaná odvolanie nepodala, odvolací súd nepreskúmaval správnosť nepriznania náhrady trov konania žalovanej, ktorá bola vo veci samej úspešná.

13. V odvolacom konaní mala plný úspech žalovaná, teda by mala v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP voči neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi) nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná bola však v odvolacom konaní nečinná, žiadne trovy odvolacieho konania jej teda nevznikli, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).